

Zagreb, 2025. g.

**ZNANJE KOJE SPAŠAVA ŽIVOT
PRVA POMOĆ –
brošura u kratkim crtama
za učeničke domove**

**Izrada i autorstvo brošure, polaznica obuke Crvenog križa Zagreb
za radne organizacije pod vodstvom dr. Danijele Kuveždić Cindrić:**

Matea Ćukušić, prof.

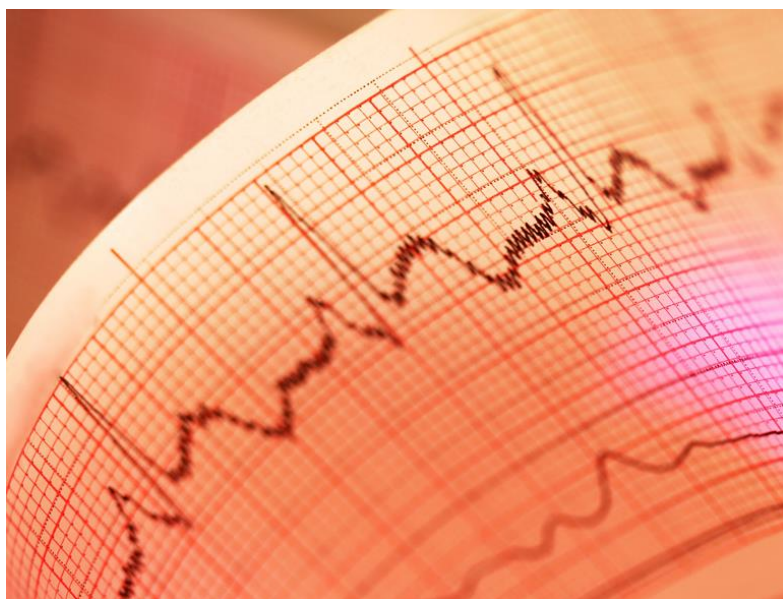
Revidiranje: Irena Popkek, prof.

UČENIČKI DOM NOVI ZAGREB

194

HITNA SLUŽBA – 10 MIN.

Vremenski okvir dolaska.... a za spašavanje života ključne su prve 3 minute...

CENTAR ZA KRIZNA STANJA

112

4. NAJČEŠĆE MOGUĆE SITUACIJE:

1. Gušenje stranim predmetom (30. – 40. sec)
2. Vanjsko krvarenje/veliko krvarenje (3.-5. min)
3. Gubitak svijesti
4. Gubitak svijesti – srce ne kuca, ne diše (OŽIVLJAVANJE !!!)
5. Otrovanja

1. Gušenje stranim predmetom (30 – 40 sec)

Moramo pomoći dok je osoba pri svijesti !!!

1.1 odrasli – Heimlichov zahvat

1.2 Djeca – preko koljena

1.3 bebe – preko ruke fiksirati glavu

1.1 Odrasli:

- **5 udaraca** otvorenim dlanom na leđima **između lopatica**, ako nije strano tijelo izašlo van nakon toga (drugom rukom pridržati i nagnuti osobu kako bi strani objekt ispao)
- **Heimlichov zahvat** (na području gdje se rebra spajaju, čvrsti potisak s izbočenim palcem prema gore)- ponavljati 5x sa lupanjem po leđima (5x) dok predmet ne izađe van

- **Ako nam je osoba prevelika/ previsoka** – može se sjesti i na sjedalicu ili mi stanemo na povišen položaj ali na čvrstu površinu (sjedalicu, stol, stepenicu)...

1.2 Djeca:	1.3 Bebe
- neki teenageri imaju takvu konstituciju - Prsni koš se nasloni na nogu - Lupanje između lopatica dok predmet ne izađe van	- Položaj: potrbuške na koljenu s licem prema dolje - fiksirati vrat – čeljust se primi rukom kako bi se vilica rastvorila - lupkanje na području lopatica

2. Veliko/ vanjsko krvarenje

Detaljni koraci:

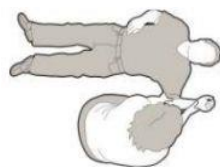
- PRVO SANIRATI RANU IZ KOJE „ŠIKLJA KRV“
- **NE SMIJE SE – ZATEZATI REMENOM – AMPUTACIJA**
- Sterilnom gazom napraviti direktan pritisak na ranu
- Na gazu stavimo neki predmet kojim ćemo napraviti kompresiju (smotani zavoj ili što imam o pri ruci komadić drveta)
- Kompresivni zavoj učvrstimo iznad rane
- Noge stavimo u povišeni položaj
- Provjeravati prste da ne poplave pa po potrebi otpustiti, ako je zavoj prejak stisnut

3. **Gubitak svijesti** – opasno po život zbog gušenja jezikom (3 min – smrt)

Detaljni koraci:

- BOČNI POLOŽAJ
- **NE DIRATI/ VADITI JEZIK !!!**

Korak 1.

Ruke unesrećenog stavite u položaj kao na slici.

Korak 2.

Koljeno na suprotnoj strani podignite tako da stopalo bude ispruženo na podlozi.

Korak 3.

Okrenite unesrećenog povlačeći ga za rame i za bok ili natkoljenu.

Korak 4.

Gornju nogu povucite prema naprijed i gornju ruku stavite ispod obraza da podržava glavu u zabačenom položaju.

- KAD SE OSOBA PROBUDI MOŽEMO JOJ NOGE PODIĆI U ZRAK I DATI NEŠTO SLATKO

4. **Gubitak svijesti – srce ne kuca i ne diše**

Detaljni koraci:

- Pozivamo osobu imenom (javiti će se ako je pri svijesti)
- Prodrmamo lagano ramena, ako nema ni tad odgovora i znakova svijesti postupamo dalje kako slijedi...
- Zovemo **HITNU 194** i otvorimo/otključamo vrata za njihov dolazak
- Lagano zabacimo glavu osobe i provjeravamo A B (AIR BREATHING)
- Prislonimo lice (uho i obraz) u smjeru grudnog koša – pratimo disanje (10 sec- 2 udaha i 2 izdaha **OBAVEZNO**, ne smije biti kraće jer to može biti posljednji izdah!!!)
- Otkopčamo prsa kako bi točno napipali mjesto reanimacije
- Reanimacija: 30 : 2
  - 30 pritisaka (bridom dlana, ruke ravno, 5-6 cm stisak)
  - 2 upuha (100- 120 u minuti) – ritam pjesme Stayin Alive

https://www.youtube.com/watch?v=UMc_AfP-LHM

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=I_izvAbhExY

5. Otrovanja

- Opći postupak: identificirati otrov (uzeti u obzir prostor gdje se dogodila nesreća, izgled i stanje unesrećene osobe)
- Pozvati hitnu medicinsku pomoć (112)

Otrovanje etilnim alkoholom:

- Ako je osoba bez svijesti, a normalno diše postaviti je u bočni položaj
- Pozvati hitnu medicinsku službu
- Ostati uz unesrećenu osobu, ako ima ostalih ozljeda, zbrinuti ih po prioritetima, zaštititi je od hladnoće ili vrućine i pratiti stanje svijesti, disanje i puls

Otrovanje hranom:

- Otrovanje ovisno o uzročniku nastaje unutar 1 do 36 sati nakon konzumiranja pokvarene hrane
- Pomoći osobi prilikom povraćanja
- Nadoknaditi izgubljenu tekućinu – mali gutljaji
- Spriječiti dehidraciju davanjem rehidracijskih otopina
- Pozvati stručnu medicinsku pomoć ako je potrebno
- Pratiti stanje u slučaju pogoršanja primijeniti potrebne postupke prve pomoći

Otrovanje ugljikovim monoksidom:

- Prije samog ulaska u prostoriju ili vozilo potrebno ih je prozračiti i omogućiti dovod svježeg zraka otvaranjem vrata ili prozora
- Isključiti motor/uređaj koji funkcionira na temelju sagorijevanja (peći, grijači)
- Što prije ukoniti unesrećenu osobu iz zagađenog prostora i osigurati joj dovoljno svježeg zraka
- Pozvati hitnu medicinsku službu
- Ako je unesrećena osoba bez svijesti i ne diše ili ne diše normalno, započeti s postupkom ožiljavanja
- Ostati uz unesrećenu osobu Ostati uz unesrećenu osobu, zaštititi je od hladnoće ili vrućine i pratiti stanje (razinu svijesti, disanje i puls) do dolaska medicinske službe

Otrovanje antifrizom/ metilnim alkoholom

- Pozvati hitnu medicinsku službu
- Protuotrov je etilni alkohol – VOTKA (0,025 – najčešće životinjama, odraslim osobama ovisno o težini i više, 37-40% alkohola procijeniti koliko više od 0,025dcl)
- Otrovanoj osobi dati ¼ decilitra žestokog pića, te tako nastaviti svakih sat ako nije moguć brz dolazak hitne medicinske službe
- Ostati uz unesrećenu osobu, zaštititi je od hladnoće ili vrućine i pratiti stanje (razinu svijesti, disanje i puls) do dolaska medicinske službe

Otrovanje lijekovima i drogama

- Ako je osoba pri svijesti, postaviti je u udoban položaj
- Upitati osobu što je uzela, ako je riječ o lijekovima tada pronaći originalnu ambalažu
- Ne izazivati namjerno povraćanje, a ako do njega dođe sačuvati uzorke povraćenog sadržaja
- Ako je osoba bez svijesti i normalno diše postaviti je u bočni položaj
- Ako je osoba bez svijesti i ne diše ili ne diše normalno započeti s oživljavanjem
- Pozvati hitnu medicinsku službu i napomenuti da je riječ o trovanju lijekovima ili drogom
- Ostati uz unesrećenu osobu, zaštititi je od hladnoće ili vrućine i pratiti stanje (razinu svijesti, disanje i puls) do dolaska medicinske službe
- Uzorke povraćenog sadržaja i ambalažu lijekova predati osoblju hitne medicinske službe

Zašto ova brošura?

Znanje iz prve pomoći nije dovoljno samo jednom usvojiti – potrebno ga je redovito ponavljati i obnavljati kako bi postupci postali automatizirani, a reakcije sigurnije i smirenije u kriznim situacijama. Kada se dogodi nesreća, strah i panika mogu otežati razmišljanje i donošenje odluka. Upravo zato važno je unaprijed poznavati osnovne korake i redoslijed postupanja kako bismo mogli pravodobno i primjereno reagirati.

Literatura i sadržaji edukacije iz prve pomoći opsežni su, a ova je brošura zamišljena kao sažet i praktičan podsjetnik na najvažnije postupke koji nam mogu pomoći da se snađemo u trenucima kada je to najpotrebnije.

U učeničkim domovima svakodnevno živimo s mladima koji se mogu suočiti s različitim zdravstvenim poteškoćama, kroničnim i autoimunim bolestima, epilepsijom i drugim stanjima koja zahtijevaju brzu i odgovarajuću reakciju. Pritom se može dogoditi da smo sami u smjeni, odgovorni za velik broj učenika, zbog čega je još važnije biti pripremljen i znati kako postupiti.

Ova je brošura namijenjena svim djelatnicima u odgojno-obrazovnom procesu, kao podsjetnik da sigurnost učenika nije samo odgovornost pojedinca, nego zajednička briga svih nas. Redovitim ponavljanjem i osvježavanjem znanja gradimo sigurnost u vlastite postupke, smanjujemo mogućnost pogreške i povećavamo spremnost da pomognemo kada je pomoć najpotrebnija.

Jer u hitnim situacijama minute, pa i sekunde, mogu biti presudne. Znanje koje pravodobno primijenimo može spasiti život.